

Páčidlo kapitalismu

Zneuctění suverenity nad zdroji a případová studie Venezuely z roku 2026

Peter Joseph

V mlze polarizovaného diskurzu není nouze o akademiky, jejichž úkolem se zdá být hledání nebo vymyšlení rozdílů v odvíjení se dějin, zatímco ignorují kontinuitu. Tato tendence se stává obzvláště zřetelnou, když zkoumáme vícegenerační adaptaci jednoho z nejtrvalejších vzorců lidské angažovanosti od neolitické revoluce – *tržního obchodu*. Spíše než konfrontace se strukturálními liniemi, které v čase řídí ekonomické chování, je diskuse často fragmentována do epoch, ideologií nebo osobností, což zakrývá hlubší mechanismy fungování.

Jak jsem opakovaně argumentoval v mnoha člancích, *trhy* jsou samoorganizující se, samoregulující kybernetické systémy. Pojem „kybernetický“ mám na mysli, že chování *trhu* vykazuje komplexní, multilineární zpětnovazební smyčky, jejichž interakce generují vznikající výsledky nezávislé na individuálním záměru. Tyto výsledky nejsou morálními selháními/záměry ani politickými nehodami; jsou to strukturální vlastnosti samotného systému.

Jedním z příkladů je ekonomická nerovnost. Bez ohledu na to, za jak spravedlivé nebo etické se jednotliví účastníci považují, masové chování *trhu* spolehlivě přenáší bohatství od většiny k menšině jako *systémová funkce*.

Dalším příkladem – odlišná forma, ale stejně neměnná – je *automatizace* nahrazující lidskou práci. Před staletími by se zdálo nepravděpodobné, že by se lidská práce sama o sobě stala stále více zbytečnou kvůli strojům. Dnes je však tento vzorec všudypřítomný, nikoli jako porucha, ale jako přímý důsledek ziskově orientované nákladové efektivity. Firmy jsou strukturálně nuceny snižovat náklady na pracovní sílu, zvyšovat produktivitu a externalizovat narušení, kdykoli je to možné. *Automatizace* není otázkou etické debaty v rámci kapitalismu; je naléhavou nevyhnutelností.

Třetím příkladem je ekologická destrukce. *Trh* se nemůže uvolnit. Protože k přežití je nutný příjem a přežití vyžaduje nepřetržitou výrobu a spotřebu, je systém uzamčen v posilující smyčce růstu a obratu, která nevyhnutelně narušuje prostředí a vyčerpává zdroje. „Růst“ není volbou; je to *strukturální požadavek*.

Zapamatujte si tento poslední bod, než budete pokračovat ve čtení.

To je jen několik systémových důsledků masového chování *trhu*. Další větve zasahují do struktury suverénního státu, právního systému, organizace, deformace „demokracie“ a dále. *Trhy* neexistují izolovaně; přetvářejí každou institucionální vrstvu, které se dotknou.

S tímto základem se tento článek zaměřuje na konkrétnější – ale kriticky důležitou – nově vznikající vlastnost *tržních systémů*. Vycházejíc z historických i moderních příkladů, zkoumá, jak *imperativ růstu a expanze trhů* generuje kulturní a politická ospravedlnění pro agresivní získávání zdrojů. Tato gravitační síla je nejzřetelněji viditelná v dlouhé historii koloniální expanze – historii, kterou nelze v ekonomické podobě oddělit od moderního tržního chování.

Pokud se zbavíme rétoriky a právní kamufláže, kontinuita mezi koloniální těžbou a současným vymáháním „volného trhu“ se stává zřetelnou. Následuje zkoumání toho, jak se suverenita nad zdroji začala považovat nikoli za demokratické právo, ale za zločin.

I. Od impéria k „volným trhům“: Jak se suverenita nad zdroji stala zločinem

Když se *tržní ekonomika* rozšiřuje za hranice států, naráží na základní, nevyhnutelný problém: Zdroje jsou fixní, zatímco kapitál nikoli. Globalizované trhy jsou proto závislé na neustálém přístupu ke zdrojům nacházejícím se uvnitř suverénních států, často daleko od investorů a korporací, které se je snaží zneužívat. V okamžiku, kdy se národ rozhodne prosadit kontrolu nad svou vlastní ropou, nerosty, půdou nebo pracovní silou – spravovat tyto zdroje pro domácí rozvoj nebo demokratické priority, spíše než pro zahraniční zisk – je toto rozhodnutí zřídka považováno za legitimní akt samosprávy.

Místo toho je přeformulováno jako ideologická deviace.

To, co by se jinak dalo nazvat demokratickým sebeurčením, je najednou označeno jako „socialismus“, zatímco přístup a vlastnictví zahraničních korporací jsou přejmenovány na „volné trhy“. Tato jazyková inverze není náhodná. Historicky obvinění ze socialismu fungovalo mnohem méně jako popis ekonomického systému a spíše jako disciplinární označení – používané k delegitimizaci suverenity, ospravedlnění vnějšího tlaku a normalizaci myšlenky, že odepření přístupu zahraničních subjektů k domácím zdrojům není právo, ale zločin – svatokrádežný čin proti bohu volného trhu, chcete-li.

II. Britské impérium: Původní šablona pro těžbu zdrojů

Dlouho předtím, než existoval pojem „volných trhů“, Britské impérium stanovilo základní šablonu pro vynucený přístup na trh. Impérium se netýkalo pouze územní kontroly, ale i zajištění toho, aby zdroje tekly ven, za britských podmínek. *Merkantilismus* tuto logiku formalizoval tím, že koloniální ekonomiky přímo propojil s metropolitním průmyslem, čímž zajistil, že těžba bohatství sloužila centru, zatímco závislost zůstala zakořeněna na periferii. To, čemu dnes říkáme „globální trhy“, byly ve své nejranější podobě trhy podpořené silou.

Britská Východoindická společnost je pravděpodobně nejjasnějším příkladem této fúze. Fungovala jako jakási protokorporátní suverenita – Korunou udělená právní autorita, zmocněná spravovat území, velet armádám, vybírat daně a kontrolovat obchod. Zdroje nebyly považovány za majetky místního obyvatelstva nebo dokonce místních států, ale

za imperiální aktiva, která měla být vytěžena, zpeněžena a odeslána domů. Zde vidíme rané a explicitní propojení státní moci, korporátní těžby a vojenského vymáhání, přičemž maximalizace *zisku* je přímo zakotvena v samotné správě věcí veřejných.

Tato logika se rozšířila i na celou Afriku. Kolonie byly strukturovány téměř výhradně jako dodavatelé zdrojů – kaučuku, minerálů, dřeva, zemědělských komodit – kteří zásobovali průmyslovou výrobu v Británii a Evropě. Místní průmyslový rozvoj nebyl jen zanedbáván, ale často byl aktivně potlačován. Kolonie byly odrazovány nebo jim bylo přímo zakázáno budovat průmyslová odvětví s přidanou hodnotou, která by mohla konkurovat metropolitním firmám. Suverenita, taková, jaká byla, existovala pouze na administrativní úrovni – místní správní struktury byly povoleny pouze do té míry, do jaké usnadňovaly těžbu a udržovaly pořádek.

Hlubší ponaučení z kolonialismu se tak normalizovalo již na začátku – že zdroje nepatří lidem, kteří na nich žijí, ale tomu, kdo má moc a infrastrukturu k jejich co nejziskovějšímu využití.

III. Přejížděná fáze: Impérium přejmenováno, nikoli opuštěno

Deklarovaný konec formálního impéria neznamenal konec těžby – znamenal změnu metody. Dekolonizace sice na papíře zaručila politickou nezávislost, ale v praxi jen zřídka přinesla ekonomickou autonomii. Bývalé kolonie vztyčily nové vlajky, sepsaly nové ústavy a konaly volby, ale základní struktury řídicí vlastnictví zdrojů a obchod s nimi velmi často zůstaly nedotčené. Formální nezávislost se nepromítla do suverenity nad půdou, nerostnými surovinami ani produkcí ve prospěch místních obyvatel. Kontrola se jednoduše přesunula od imperiálních správců ke smluvním ujednáním, která zachovala přístup k vnějším zdrojům.

Přímá vláda byla nahrazena jemnějšími a flexibilnějšími mechanismy, konkrétně systémem *tržního obchodu*. Obchodní vztahy byly strukturovány tak, aby nově nezávislé národy zůstaly závislé na vývozu surovin a zároveň na dovozu hotového zboží. Dluhové financování se stalo mocnou pákou, která uvazovala vlády do splátkových závazků, jež omezovaly domácí politiku a vynucovaly úsporná opatření nebo privatizaci. Firemní ústupky – často podepisované pod tlakem nebo během politické nestability – zajišťovaly, že si zahraniční firmy ponechaly dlouhodobé nároky na těžbu, infrastrukturu a zisky. Dělové čluny ustupovaly, ale rovnováha sil zůstala do značné míry nezměněna.

Tradiční síla byla stále méně potřebná. Dynamika samotné *tržní ekonomiky* a náboženství „otevřeného“ přístupu k *soukromému vlastnictví* se pomalu staly mechanismem *dominance*.

Jak britská imperiální role klesala, Spojené státy se staly hlavním prosazovatelem tohoto nového řádu. Jazyk se přesunul od impéria k rozvoji, od koloniální nadvlády k modernizaci, ale hlavní cíl zůstal stejný – udržení otevřeného přístupu ke zdrojům a

trhům v zahraničí. Tam, kde britská autorita kdysi zaručovala těžbu, se stále více ujímala americká finanční, politická a vojenská moc – a zajistila, že se dekolonizace nestane skutečným ekonomickým sebeurčením, ale spíše přejmenovaným pokračováním imperiální kontroly.

IV. Spojené státy a vzestup „antisocialismu“ jako zbraně

Když se Spojené státy po druhé světové válce staly dominantní globální mocností, imperiální kontinuita nebyla udržována formální kolonizací, ale ideologií loajální k *trhu*. „Antisocialismus“ se stal morálním a politickým krytím, pod nímž bylo možné v zahraničí hájit ekonomické zájmy. Během studené války se socialismus stal univerzálním obviněním uplatňovaným na téměř každou vládu, která zasahovala do přístupu zahraničního kapitálu k půdě, pracovní síle nebo zdrojům. Znárodnění, pozemková reforma a domácí kontrola nad strategickými průmyslovými odvětvími byly bez ohledu na kontext nebo záměr shrnuty do stejné kategorie. Tím byl záměrně smazán klíčový rozdíl – rozdíl mezi státním vlastnictvím usilovaným o veřejné blaho v demokratickém rámci a autoritářským centrálním plánováním vnuceným politickou represí. Obojí bylo označeno za stejně nelegitimní, pokud narušovalo toky kapitálu. *Trh MUSÍ* být základní rozhodující silou.

Latinská Amerika se stala hlavním testovacím polem pro tuto strategii. Když demokraticky zvolená vláda v Guatemale na začátku 50. let 20. století prosadila pozemkovou reformu, tato politika přímo ohrozila podíly společnosti United Fruit Company, mocné americké korporace s hlubokými politickými vazbami ve Washingtonu. Vláda byla téměř okamžitě označena za „komunistickou“, přestože fungovala v rámci ústavního rámce. V roce 1954 svrhl administrativu převrat podporovaný CIA, reformy zvrátil a obnovil přístup zahraničních korporací. Poselství bylo jasné: Demokratická legitimita je méně důležitá než ochrana investičních nároků.

Stejný vzorec se opakoval v Chile o dvě desetiletí později. Když Salvador Allende znárodnil měděný průmysl – nejcenější chilský zdroj – nebyl tento čin prezentován jako prosazování suverenity, ale jako krádež amerických korporací. Následoval ekonomický tlak, skrytá destabilizace a nakonec vojenský převrat, který nahradil zvolenou vládu diktaturou vstřícnou k *trhu*. Politické represe byly tolerovány, ba dokonce podporovány, pokud byla kontrola nad zdroji vrácena do přijatelných rukou.

V. Afrika: Nezávislost bez autonomie zdrojů

V celé Africe dorazila nezávislost s velkou symbolickou váhou, ale omezenou ekonomickou svobodou. Koloniální správy se stáhly, vytvořily se národní vlády a suverenity byla formálně uznána, přesto základní těžební struktura ekonomiky zůstala z velké části nedotčena. Toky zdrojů pokračovaly směrem ven, často po stejných trasách, které byly zavedeny za koloniální nadvlády. Doly, ropná pole, plantáže a infrastruktura byly stále orientovány na zahraniční trhy, přičemž místní rozvoj byl považován za druhořadý nebo vedlejší.

Spíše než vojenskou okupací byly post-koloniální vlády pod tlakem prostřednictvím finančních a institucionálních mechanismů. Mezinárodní měnový fond a Světová banka hrály v tomto přechodu klíčovou roli a nabízely půjčky vázané na programy strukturálních změn, které požadovaly privatizaci, deregulaci a zpřístupnění přírodních zdrojů zahraničním investicím. Tyto podmínky fakticky zvrátily mnoho pokusů o ekonomické sebeurčení a donutily státy prodávat nebo pronajímat veřejný majetek pod hlavičkou efektivity a modernizace. Kontrola nad zdroji již nebyla získávána tradiční silou; byla odevzdána na základě finančního nátlaku.

Když se africké vlády pokusily o odpor – znárodněním průmyslu, opětovným projednáváním smluv nebo prosazováním větší kontroly nad příjmy ze zdrojů – znovu se objevily známé nálepky. Vůdci byli odmítáni jako „populističtí“, „socialističtí“, „autoritářští“ nebo nenapravitelně „zkorumpovaní“, bez ohledu na to, zda se daná politika zaměřovala na financování veřejných služeb nebo stabilizaci domácích ekonomik. Tyto narativy sloužily k ospravedlnění vnějšího tlaku a delegitimizaci suverénních rozhodnutí. V této nové fázi impéria byly armády mnohem méně nutné. Finanční nátlak, institucionální autorita a tržní disciplína se ukázaly jako dostatečné k obnovení vnějšího vlastnictví a udržení extraktivního řádu pod rouškou dobrovolného dodržování předpisů.

VI. Sémantický trik: „Socialismus“ jako morální obvinění

V této fázi je těžké tento vzorec přehlédnout. „Socialismus“ není téměř nikdy definován přesně, pokud je uplatňován proti suverénním státům. Místo toho funguje jako flexibilní morální obvinění – takové, které lze aplikovat na velmi odlišné politiky, vlády a historické kontexty, pokud je splněna jediná podmínka – zasahování do vnějších ekonomických zájmů. Zda země pořádá volby, povoluje soukromé podnikání nebo provozuje instituce smíšeného trhu, se pro aplikaci tohoto označení stává do značné míry irelevantní.

Rétoricky termín socialismus plní několik klíčových funkcí najednou. Delegitimizuje demokratická ekonomická rozhodnutí tím, že je označuje za iracionální nebo nebezpečná, i když odrážejí vůli lidu. Poskytuje morální krytí pro intervenci – ekonomickou, politickou nebo vojenskou – tím, že nátlak prezentuje jako obranu proti ideologickému extremismu. A chrání očekávání investorů tím, že očekávané zisky přetváří v něco podobného přirozeným právům, spíše než v podmíněné výsledky vyjednaného přístupu.

V tomto rámci jsou vlastnická práva povýšena nade vše ostatní a nahrazují lidovou suverenitu, ekologickou správu a dlouhodobý sociální rozvoj. Potřeby občanů, udržitelnost ekosystémů a demokratická kontrola nad kolektivními zdroji jsou považovány za druhořadé zájmy, pokud jsou vůbec uznávány. Inverze je pozoruhodná: Nároky zahraničních korporací se transformují na „práva“, která je třeba bránit, zatímco národní nároky na domácí zdroje jsou přeformulovány jako nelegitimní zabavení – akty

„krádeže“ proti globálnímu ekonomickému řádu, který tiše předpokládá vnější nároky jako výchozí bod.

VII. Strukturální realita: Trhy jako válčení

Myšlenka, že trhy fungují pouze jako neutrální mosty mezi národy – usnadňují vzájemnou směnu a sdílenou prosperitu – se při bližším zkoumání hroustí. Globální trhy vynucují asymetrii již ze své podstaty. Kapitál je vysoce mobilní, schopný se okamžitě přesouvat přes hranice ve snaze o vyšší výnosy, zatímco zdroje zůstávají geograficky fixní. Ropa, nerosty, půda, voda a pracovní síla existují tam, kde existují, a tato nehybnost staví národy bohaté na zdroje do strukturálně zranitelné pozice. Směnné podmínky nejsou nikdy stejné. Výhody z těžby mají tendenci plynout ven k investorům a do sídel firem, zatímco škody na životním prostředí, sociální narušení a dlouhodobé ekonomické náklady zůstávají lokální. Znečištění, vyčerpané ekosystémy a deformované domácí ekonomiky absorbují hostitelská země, nikoli globální trh, který z nich profituje.

V tomto rámci je suverenita tolerována pouze tehdy, je-li v souladu s předpisy. Státy se mohou svobodně spravovat, pokud jejich politika nezasahuje do přístupu na *trh*, tvorby *cen* nebo toků *zisku*. V okamžiku, kdy se vláda pokusí tyto podmínky změnit – omezením těžby, přesměrováním příjmů nebo upřednostněním domácích potřeb – je obviňována z porušování tržních norem, a tedy z nemorálního chování. To, co je prezentováno jako dobrovolná účast v globálním systému, je v praxi úzkým koridorem přijatelného chování, pevně omezeného vnější ekonomickou mocí.

VIII. Odhalení základního rozporu

To vede k ústřednímu rozporu, který je jádrem moderní *tržní ideologie*: Systém, který tvrdí, že podporuje svobodu, systematicky trestá národy za její ekonomické uplatňování. Od států se očekává, že zpřístupní své zdroje, zaručí repatriaci *zisků* a potlačí smysluplnou domácí kontrolu nad strategickými průmyslovými odvětvími, aby mohly být považovány za legitimní účastníky globální ekonomiky. Politická nezávislost je tolerována, ba dokonce oslavována, pokud ekonomická rozhodnutí zůstávají v souladu s externími faktory.

Když se státy tomuto uspořádání brání – když si nárokují kontrolu nad zdroji, zpochybňují vlastnické struktury nebo se pokoušejí přesměrovat přebytek na veřejné blaho – reakce je nápadně konzistentní. Jsou označovány za socialistické, bez ohledu na skutečně zavedenou politiku. Tato nálepka se pak stává záminkou k izolaci, destabilizaci, sankcím nebo úplnému svržení. Tímto způsobem je ekonomická svoboda nově definována nikoli jako schopnost společnosti zvolit si vlastní cestu rozvoje, ale jako její ochota podřídit se vnějšímu tržnímu řádu.

Moderní případová studie: Převrat proti Venezuele v roce 2026

Napětí mezi suverenitou v oblasti zdrojů a vnější ekonomickou mocí není jen historické – dramaticky se odehrává právě teď. Koncem roku 2025 a začátkem roku 2026 Spojené státy eskalovaly svou dlouhodobou kampaň proti venezuelské vládě, která vyvrcholila vojenskou operací v lednu 2026, jež vedla k zajištění prezidenta Nicoláse Madura. Americké síly Madura zadržely v Caracasu a převezly ho do New Yorku, aby čelil obviněním, včetně narkoterorismu a obchodování s drogami. Maduro obvinění vehementně popírá a označuje je za politicky motivovaná. Kritici po celém světě označili vojenské akce za porušení venezuelské suverenity a mezinárodního práva a za bezprecedentní v moderních mezinárodních vztazích.

Tato konfrontace se neobjevila z ničeho nic a splňovala všechny požadavky výše popsané technické a ideologické hegemonie zakořeněné na *trhu*. Spojené státy po celá desetiletí vyvíjely tlak na Venezuelu prostřednictvím ekonomických sankcí, blokad ropných tankerů a vojenských hrozeb, aby otevřela své zdroje externím trhům. Tento tlak zesílil poté, co byl venezuelský ropný průmysl znárodněn od roku 1976, kdy země dostala své ropné zdroje pod státní kontrolu v rámci snahy o prosazení ekonomické nezávislosti. Americké ropné společnosti – včetně Exxon Mobil, Chevron a dalších – kdysi držely významné podíly ve venezuelských ropných projektech, ale byly postupně (a legálně) odstraněny, když Caracas rozšířil státní kontrolu nad svým nejcennějším exportním artiklem.

Od počátku prvního desetiletí 21. století je tato historie legálního znárodnění v americké politické rétorice často spojována s širšími obviněními ze „socialismu“, čímž se Venezuela staví do role nebezpečného ideologického protivníka, nikoli jako národ uplatňující suverénní hospodářskou politiku ve prospěch svých občanů. Zesnulý Hugo Chávez a jeho nástupce Nicolás Maduro byli opakovaně označováni za socialističtí a autoritářští – nálepky, které pomáhaly ospravedlnit řadu intervencí – ekonomických, diplomatických a nyní i vojenských – pod rouškou odporu proti údajně nepřátelskému systému.

V prosinci 2025 prezident Donald Trump a členové jeho administrativy toto tvrzení zintenzivnili. Trump argumentoval, že Venezuela musí vrátit to, co popsal jako „pozemky, ropná práva a další aktiva“, o kterých tvrdil, že byla Spojeným státům „ukradena“ v rámci minulých znárodnění – toto tvrzení je ekonomy a historiky široce a právem kritizováno jako neopodstatněné, protože znárodnění bylo legálním výkonem venezuelské suverenity a americké korporace byly odškodňovány podle mezinárodních norem.

Trumpova klamavá rétorika byla jasná: Znárodnění ropného průmyslu, které bylo odsuzováno jako historický prohřešek, poskytlo morální krytí pro stupňující se tlak, včetně námořních blokad, zabavení tankerů, cel a nakonec vojenské intervence. Na tiskových akcích a na sociálních sítích spojovali představitelé administrativy rétoriku o „získání ropy zpět“ s plány na obnovu venezuelské energetické infrastruktury s americkými společnostmi a prezentovali to jako ekonomickou příležitost i nápravnou spravedlnost.

Venezuelský případ je pozoruhodný – kromě právních a etických kontroverzí – tím, jak živě ilustruje vzorec, který se táhne celou historií nastíněnou v tomto článku: Když suverénní stát uplatní kontrolu nad zdroji, k nimž chtějí mít přístup mocní externí aktéři, je rychle přeznačen na ideologicky nebezpečný, delegitimizován a nakonec je s ním zacházeno jako s cílem intervence. Dlouhý stín vrhaný nálepkou „socialismus“ i nadále funguje jako disciplinární nástroj, který obohacuje narativ, že suverenita v oblasti zdrojů musí být potlačena ve prospěch externích nároků. Nástroj, který fungoval dobře, a bezpočet průměrných občanů v západní společnosti tuto propagandu přijímá na podporu zločinných činů ze strany Spojených států a jejich energetických korporací.

Závěr: Od koloniální vlády k vládě trhu

Kolonialismus neskončil; byl absorbován do vlády *trhu*. Impérium odložilo své uniformy a vlajky a znovu se objevilo prostřednictvím smluv, finančních institucí, obchodního práva a vynucovacích mechanismů, které fungují pod heslem „volných trhů“. Co kdysi vyžadovalo otevřenou okupaci, nyní funguje spíše prostřednictvím ekonomického tlaku, investičních norem a ideologické disciplíny. Během celého tohoto přechodu zůstala jedna věc konstantní – suverenita zdrojů je červenou linií. Volby jsou tolerovány. Ústavy jsou tolerovány. Kulturní rozmanitost je tolerována. Co se netoleruje, je *demokratická kontrola* nad materiálními základy společnosti, pokud tato kontrola zasahuje do externí těžby. To je skutečná kontinuita od impéria až po současnost.

Právě zde se pod drobnohledem hroutí samotný koncept „socialismu“. Socialismus jako dobře míněný ideál nemá v moderním světě žádný pozitivní užitek – ne proto, že by lidé neusilovali o spravedlnost, spolupráci nebo veřejný prospěch, ale proto, že socialismus není ekonomický systém. Nikdy jím nebyl. Je to vágní, reaktivní ideologie, která se historicky objevila jako opoziční označení vůči *kapitalismu*, slovo vytvořené spíše k označení odporu než k popisu uceleného souboru sdílených ekonomických dynamik. Na počátku dvacátého století fungoval jako propagační kontra-symbol a později jako zástupný symbol pro „toho druhého“ z doby studené války, ale nepředstavuje jednotný způsob výroby, distribuce ani koordinace. Neexistuje žádná jednotná ekonomická logika zvaná socialismus – pouze řada reakcí na strukturální chování *tržního kapitalismu*.

Problém je v tom, že pokračování v používání tohoto symbolu dnes není jen analyticky nedbalé; je strategicky sebezničující. V moderní geopolitické krajině je odvolání se na socialismus fakticky výzvou k útoku. Poskytuje okamžitou narativní páku zakořeněné *tržní moci* – to, co lze přesně popsat jako globální kapitalistický zločinecký aparát, který funguje od úsvitu *tržní ekonomiky*, rozšiřuje se prostřednictvím *kolonialismu* a nyní se nejzřetelněji projevuje prostřednictvím imperiálního vynucování práva vedeného USA. Prohlásit se za „socialistu“, bez ohledu na záměr nebo nuance, si klade za cíl aktivovat století karikatur, strachu, posměchu a morální paniky. Stává se okamžitým ospravedlněním sankcí, destabilizace a nátlaku.

Je to analogické s tím, jako bychom se označovali za „autoritářského“ jen proto, že kritizujeme zastupitelskou demokracii – ignorováním faktu, že samotná zastupitelská demokracie byla důkladně kompromitována kapitalistickou koncentrací a ekonomickou mocí. Opozice vůči zkorumpované struktuře neznamena věrnost jejímu historickému opaku. Přesto označení socialismus vnucuje tuto falešnou binární soustavu a hrouť komplexní kritiku extrakce, nerovnosti a suverenity do snadno napadnutelného klišé.

Každý člověk na sociálních sítích se dnes setká s miliony účtů a miliardami příspěvků, které neúnavně propagují *trhy* jako jediný životaschopný systém, zatímco na podporu těchto argumentů haní „socialismus“ jako jeho údajný opak. Tato dynamika je pro takové propagandisty mimořádně výhodná – ať už si své chování uvědomují nebo ne – protože existují také zástupy lidí, kteří vyznávají „socialismus jako cestu vpřed“ bez jakéhokoli souvislého základu pro to, co tento pojem skutečně obnáší. A existuje pro to důvod: Socialismus nikdy nebyl systémem. Tento pojem dnes slouží jediné funkci – jako strašák sloužícímu k posílení a zajištění dominance *kapitalismu*.

Takže nakonec skutečným problémem nikdy nebyl konflikt *kapitalismus* versus *socialismus*. Toto rámování je ideologická past, která nemá žádnou analytickou ani strategickou hodnotu. Skutečným konfliktem je *extrakce* versus *autonomie*. Jde o to, zda mají společnosti právo kontrolovat svou půdu, práci, energii a zdroje pro ekologickou stabilitu a lidský blahobyt – nebo zda tyto základy musí zůstat trvale otevřené vnějšímu vykořisťování ve jménu tržní „svobody“. Jakákoli seriózní cesta vpřed vyžaduje opuštění zastaralých nálepek a konfrontací s materiálními mocenskými strukturami, které nadále ovládají svět pod pláštěm jemného jazyka *trhů*, spíše než pomocí tupé síly impéria.